



## Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни



# Аналіз державної політики

**Шифр та назва спеціальності**

281 – Публічне управління та адміністрування

**Інститут**

ІНІ соціально-гуманітарних технологій

**Освітня програма**

Цифрове врядування

**Кафедра**

Соціології і публічного управління (305)

**Рівень освіти**

Бакалавр

**Тип дисципліни**

Спеціальна (фахова)

**Семестр**

7

**Мова викладання**

Українська

## Викладачі, розробники



**Круглов Віталій Вікторович**

[Vitalii.Kruhlov@khpj.edu.ua](mailto:Vitalii.Kruhlov@khpj.edu.ua)

Доктор наук з державного управління, доцент, ппрофесор кафедри соціології і публічного управління

Науково-педагогічний стаж - понад 10 років. Досвід роботи в органах державної влади - 20 років. Автор понад 200 наукових та навчально-методичних праць. .

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

## Загальна інформація

### Анотація

Курс «Аналіз державної політики» має сформувані знання та навички, що дозволять своєчасно виявляти назрілі проблеми розвитку суспільства, аналізувати їх, установлювати причини виникнення, складність, суперечливість і знаходити шляхи розв'язання на основі вироблення державної політики. У ході навчання здобувачі дізнаються про методи та засоби прийняття відповідних публічно-політичних рішень, спрямованих на розв'язання певної проблеми, алгоритми та методики розроблення публічних програм, аналізу їх ефективності та інструментів реалізації.

### Мета та цілі дисципліни

Оволодіння теоретичними знаннями з питань державної політики та набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів технологій та процедур, які задіяні в аналітичному прогнозуванні, формуванні та прийнятті державної політики

### Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації. Індивідуальне розрахункове завдання. Підсумковий контроль - залік.

### Компетентності

ЗК02. Здатність переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним..  
ЗК 7. Здатність планувати та управляти часом.  
ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел  
СК03. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.  
СК07. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.  
СК 11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.  
СК 16. Здатність організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

## **Результати навчання**

РН05. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.

РН15. Застосовувати методи контролю якості у сфері професійної діяльності.

## **Обсяг дисципліни**

Загальний обсяг дисципліни 150 год. (5 кредитів ECTS): практичні заняття – 64 год., самостійна робота – 86 год.

## **Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)**

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: "Суспільні трансформації і соціальні технології в публічному управлінні", "Теорія і історія публічного управління", "Механізми публічного управління соціально-економічними змінами".

## **Особливості дисципліни, методи та технології навчання**

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовується проєктний підхід до навчання, ігрові методи, акцентується увага на застосуванні інформаційних технологій в аналізі державної політики.

## **Програма навчальної дисципліни**

### **Теми лекційних занять**

#### **Тема 1. Теоретичні та методологічні основи аналізу державної політики**

Сутність аналізу державної політики. Об'єкт та предмет дисципліни. Мета та завдання аналізу державної політики. Основні теоретичні підходи до аналізу державної політики. Оцінювання: загальна модель. Методи оцінювання державної політики.

#### **Тема 2. Основні етапи розвитку аналізу державної політики**

Сутність наукової парадигми аналізу державної політики. Історіографічний доробок вчених. Становлення аналізу державної політики як окремої сфери дослідження. Сутність джерельної бази з аналізу державної політики. Види джерел з аналізу державної політики. Вітчизняні джерела з аналізу державної політики. Зарубіжні джерела з аналізу державної політики.

#### **Тема 3. Публічна політика як предмет політичного аналізу**

Публічна політика: сутність, функції, напрямки. Інструменти державної політики. Законодавчі акти. Послуги. Економічні важелі. Основні етапи процесу державної політики. Здійснення політики. Оцінювання політики.

#### **Тема 4. Процес і технології аналізу державної політики**

Класифікація підходів до аналізу державної політики. Характеристики аналізу державної політики. Форми аналізу державної політики. Основні етапи аналізу державної політики. Демократична політика та аналіз політики.

#### **Тема 5. Типологія державної політики та модельний аналіз публічно-політичних процесів**

Сутність типології державної політики. Дослідження типів державної політики. Інформаційно-аналітичні процеси в аналізі державної політики. Модельний аналіз державно-політичних процесів. Моделі досягнення державно-політичних процесів. Раціональна модель досягнення

державно-політичних рішень. Інкрементальна (нарошувальна) модель. Елітна модель досягнення державно-політичних рішень.

#### **Тема 6. Особливості дослідження публічно-політичних рішень**

Публічно-політичні рішення: сутність та функції. Основні наукові підходи до визначення процесу прийняття рішень. Сучасні публічно-політичні рішення.

#### **Тема 7. Вироблення та аналіз альтернатив публічно-управлінського рішення**

Організаційні складові процесу вироблення альтернатив. Описовий підхід. Сценарний підхід. Вибір альтернатив. Метод «мозкового штурму». Метод «Дельфі».

#### **Тема 8. Впровадження публічно-політичних рішень**

Сутність та структура впровадження політики. Інструменти та методи реалізації політичних рішень. Організаційно-розрахункові методи. Методи опосередкованого впливу. Соціально-психологічні методи. Моделі впровадження політики.

### **Теми практичних занять**

#### **Тема 1. Концептуальний апарат та методологічний дизайн аналізу державної політики**

Визначення та артикуляція суспільної проблеми. Формування дерева цілей. Практична вправа: розрізнення «симптомів» та «причин» проблеми на прикладі конкретного кейсу.

#### **Тема 2. Робота з джерельною базою та інформаційний пошук**

Робота з базами даних (Держстат, Open Data, звіти Світового банку). Аналіз «Зелених» та «Білих» книг урядів. Критичне оцінювання вітчизняних та зарубіжних аналітичних звітів.

#### **Тема 3. Інструментарій публічної політики: секторний аналіз.**

Ідентифікація інструментів (правових, економічних, сервісних) у обраній сфері (наприклад, екологія чи освіта). Оцінка вартості реалізації інструменту.

#### **Тема 4. Цикл державної політики.**

Моделювання етапів: від формування порядку денного (Agenda setting) до оцінювання. Складання карти стейкхолдерів (Stakeholder Mapping) та аналіз їхнього впливу.

#### **Тема 5. Прикладне застосування моделей досягнення політики**

Аналіз реформи (наприклад, децентралізації) через призму раціональної, інкрементальної та елітної моделей. Визначення переваг та обмежень кожної моделі.

#### **Тема 6. Державно-політичні рішення**

Кейс-стаді: ретроспективний аналіз прийнятого державного рішення. Аналіз впливу рішення на різні соціальні групи (Social Impact Assessment).

#### **Тема 7. Проектування альтернатив та сценарне прогнозування**

Проведення сесії «мозкового штурму» для пошуку розв'язання проблеми. Розробка трьох сценаріїв розвитку подій: оптимістичного, песимістичного та найбільш імовірного.

#### **Тема 8. Оцінювання та моніторинг впровадження політики.**

Розробка системи індикаторів (KPI) для моніторингу політики. Вибір методів оцінювання. Підготовка структури аналітичної записки (Policy Paper).

### **Теми лабораторних робіт**

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

### **Самостійна робота**

Студентам також рекомендуються додаткові матеріали (відео, статті, нормативно-правові акти) для самостійного вивчення та аналізу.

## **Література та навчальні матеріали**

Основна література

1. Вступ до публічної політики : навч. посіб. / П. Г. Радько, С. М. Приходько, Т. А. Непокупна та ін. ; 3-тє вид., перероб. і доп. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2022. 188 с.
2. Глевацька Н. М., Орлова А. О. Державна політика та врядування : навч. посіб. (електронне видання) Кропивницький : ПП «Ексклюзив-Систем», 2024. 78 с.

3. Державна економічна політика регіонального розвитку : навчальний посібник [М. А. Латинін, О. Ю. Бобровська, Г. О. Дорошенко та ін. ; за заг. ред. проф. М. А. Латиніна, проф. В. Б. Родченка]. Х. : Вид-во ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. 420 с.
4. Інструментарій для аналізу політики. Інститут Європейської Політики. Берлін/Київ, 2022. 110 с.
5. Мамонтова Е. В., Краснопольська Т. М. Публічна політика : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Одеса : Фенікс, 2020. 84 с.
6. Навчальний дистанційний курс «Аналіз державної політики». Київ, 2020. 144 с.
7. Неділько А.І., Задорожний В.П., Бойко В.В. Публічна політика: навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2018. 225с.
8. Новакова О.В., Пашина Н.П. Аналіз державної політики: навчальний посібник. Вид. 2-е, перероб. і доп. Маріуполь: Вид-во Маріупольського державного університету, 2017. 304 с.
9. Петренко І. І. Аналіз публічної політики. Навч. посібник. К.: Норма права, 2023. 332 с.
- Садковий В. П., Домбровська С. М., Лопатченко І. М., Антонов А. В. Державна політика: аналіз та механізми впровадження: конспект лекцій Харків : НУЦЗУ, 2019. 65 с.
10. Hill M., Varone F. The Public Policy Process. Routledge. 2021. 400 p.
11. Public policy, governance and communications in the EU member states and candidate countries : post-conference monograph / [V. Burksiene et al. ; gen. ed. by G. Riabtsev and V. Tertychka]. Kyiv : NaUKMA, 2023. 190 p.
12. Weimer D., Vining A. Policy Analysis. Concepts and Practice. Routledge. 2017. 502 p.

#### Додаткова література

1. Варнавська І. В., Черемісін О. В. Політологія: навчально-методичний посібник. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 208 с.
2. Державна політика забезпечення національної безпеки України: основні напрямки та особливості здійснення. : монографія / Криштанович М.Ф., Пушак Я.Я., Флейчук М.І., Франчук В.І. Львів : Сполом, 2020. 418 с.
3. Мацишина І. Конструювання політичної реальності України: Монографія. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2019, 376 с.
4. Сидорова Е. О., Шаблистий В. В., Юніна М. П. Організаційно-правові засади розвитку державної політики України в гуманітарній сфері: навч. посіб. за заг. ред. докт. юрид. наук, проф., заслуж. діяча науки і техніки України Юніна О. С. Дніпро: Арт-Прес, 2023, 264 с.
5. Althaus, C., Bridgman, P., & Davis, G. The Australian policy handbook: A practical guide to the policy-making process. Routledge, 2020.
6. Nagel, Stuart S., ed. Encyclopedia of Policy Studies. New York: Marcel Dekker, 2020

..

## Система оцінювання

### Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді заліку (20%) та поточного оцінювання (80%). Залік: виконання розрахункового завдання та усна доповідь. Поточне оцінювання: 8 онлайн тестів за темами (40%), індивідуальне завдання (20%) та контрольна робота (20%).

### Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

## Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

## Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри  
Володимир МОРОЗ

28.06.2024

Дата погодження, підпис

Гарант ОП  
Діна ТЕРЕЩЕНКО

28.06.2024